Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің орталығы
Мекен-жайы: 23 ш/а, 8 ғимарат
бай. телефоны: 8 /7292/ 60-54-00
эл.адрес: ocdt-2017@mail.ru

Маңғыстау облысының білім басқармасы
Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің
орталығы МКҚК

МЕКТЕП ОҚУ-ЕҢБЕК ЖЫЛЫЖАЙЫ ТУРАЛЫ ЖАДЫНАМА

Ақтау, 2019 ж

МЕКТЕП ОҚУ-ЕҢБЕК ЖЫЛЫЖАЙЫ

Мақсаты

- Мектеп оқушыларының экологиялық мәдениетін қалыптастыру;
- Еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу, еңбек дағдыларына үйрету.
-

Міндеттері

- Биологиялық бағыттағы пәндерге танымдық қызығушылықты дамыту;
- Көкөніс және гүлді өсімдіктерді өсіру бойынша зерттеу қызметін жүргізу;
- Жыл бойы өнім өндіру арқылы оқушылардың нәрлі тамақтануына жағдай жасау.

Күтілетін нәтиже

- Оқушылардың жаратылыстану-биологиялық бағыттағы пәндерге танымдық қызығушылығы күшейеді.
- Пән бойынша сабақта алған білімдерін іске асыру арқылы оқушылардың функциональдық сауаттылығы артады;

МЕКТЕП ОҚУ-ЕҢБЕК ЖЫЛЫЖАЙЫНЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

1. Білім беру бағыты
2. Өндірістік бағыт
3. Тәжірибе-зерттеу бағыты

1. Білім беру бағыты

Білім беру бағыты биология, табиғаттану, география және технология пәндерін қамтиды.

Мектеп жылыжайы 5 сыныптан бастап биологиялық сипаттағы нақты материалды жинақтайтын, практикалық дағдыларды жүзеге асыратын орын болуы тиіс.

Жылыжайдағы жұмыс биологиялық фактілерді терең және берік игерудің негізі болып табылады.

2. Өндірістік бағыт

- Мектеп асханасына арналған өсімдіктерді өсіру (қияр, қызанақ, аскөк, ақжелкен, пияз, салат жапырақтары т.б);
- Мектеп кабинеттері үшін бөлме өсімдіктерін өсіру;
- Екпе ағаштарын дайындау

3. Тәжірибе-зерттеу бағыты

- Микроклимат элементтерін зерттеу (ауа температурасы, топырақтың ылғалдылығы т. б.)
- Жылудың, жарықтың, минералды тыңайтқыштар мен судың, ауаның берілуін қадағалау;
- Өсімдіктерді өсіру агротехникасымен жұмыс;
- Топырақ зиянкестері және олармен күрес.
-

Оқушылар

- Өзінің зерттеу қызметін жоспарлауды, ұйымдастыруды;
- Көкөніс және гүл-сәндік дақылдарды өсірудің экологиялық аспектілерін тануды;
- Көкөніс және гүл-сәндік көшеттерді өсіруді;
- Қол еңбек құралдарымен жұмыс істеуді;
- Жылыжай жағдайында қауіпсіздік шараларын сақтауды;

Ландшафтық дизайнмен шұғылдануды **білуі тиіс.**

Жылыжайда

- Жылыжайлардағы оқушылар жұмысын мектептегі пәндік үйірме жетекшілері, биология пәні мұғалімдер ұйымдастырады.
- Жылыжайдың іс-қимыл жоспары мектеп басшысының бұйрығымен бекітіліп жасақталады.
- Алынған өнім мектеп асханасына дәруменді тамақ ретінде беріледі.
- Жылыжайда жүретін жұмыстар кестесі жасақталынады.

«ЖЫЛЫЖАЙ-2019» ОБЛЫСТЫҚ БАЙҚАУЫ

Мақсаты: Білім басқармасының **«Жасыл мектебім-жасыл мекенім»** жобасына сәйкес ашылған мектеп жылыжайларының жұмысын жақсарту.

Байқауды ұйымдастыру

«Жылыжай-2019» байқауы **22 қараша** күні Ақтау қаласында жалпы білім беретін мектептер мен техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары арасында өткізіледі.

Қатысуға өтінім аудан, қалалық білім бөлімдері басшыларының қолдарымен **2019 жылдың 4 қарашасына** дейін 130000, Ақтау қ., 23 шағынаудан, №8 ғимарат, Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің орталығы, **ocdt-2017@mail.ru** электронды поштасында қабылданады, телефондары: 8 (7292) 60-54-00.

Байқауға ұсынылатын жобалар

1. Мектеп жылыжайының жұмыс жоспары туралы;
2. Мектеп жылыжайында өткізілетін оқушылардың зерттеу жұмыстары мен тәжірибелік сабақ жұмысы (бейнеролик);
3. Мектеп аумағын абаттандыру, мектеп ішін безендіру (бейнеролик);
4. Жылыжай өнімдерін пайдалану.

Жұмыстар бейнеролик, көрме, фотосурет, презентация т.б. түрінде ұсынылады. Жобаны қорғау уақыты – 10 минут.

Байқаудың бағалау критерийлері

Мектеп жылыжайында жұмысқа тартылған оқушылар мен педагогтардың оқ динамикасы және қызметтің негізгі бағыттары ескеріледі:

1. Білім беру (оқу пәндері) қызметі
2. Өндірістік (оқушылардың тамақтануына арналған өнім өндіру және мектеп аумағын абаттандыру) жұмыстары
3. Тәжірибелік-зерттеу (өсімдіктерді зерттеу және қол еңбегінің практикалық дағдыларын меңгеру).
4. Табиғатты қорғау (жылыжайдың маңызы және өсімдіктерді өсіру ерекшеліктері, қауіпсіздік техникасы, мектеп жылыжайының қызметі туралы ақпарат).

Турист білуге, орындауға міндетті:

- Топтан ешқашан бөлінуге болмайды.
- Кез - келген суды ішуге болмайды, суды сүзу арқылы немесе қайнатып ішу керек.
- Тез бұзылатын тамақтарды ұзақ сақтауға болмайды.
- От жаққан кезде жарылғыш заттарды лақтыруға, отқа жеңі ұзын жейде киіп жақындауға болмайды.
- Тауға шыққанда шығыңқы тастарға салмақ салып асылуға және тауға өрмелеген өзіннің алдындағы адамның аяғынан тартуға болмайды.
- Бас киімсіз жүруге болмайды.
  Артық жүк алуға болмайды.
- Саяхатқа әкелінген құрал-жабдықтарды, ыдыс-аяқтарды, төсеніштерді таза, ұқыпты ұстауға;
- Белгіленген уақытта ұйқыға жату, ұйқыдан тұруға;
- Топ жетекшілеріне бағынуға.

Қажетті заттар

- Ыңғайлы екі аяқ киім
- (спорттық, жеңіл сүйретпе)
- Екі футболка (ауыстыруға)
- Спорттық киім
- Кепка, орамал
- Жеке тазалық сақтау құралдары (сүлгі, тіс пастасы мен щеткасы)
- Тамақтануға арналған ыдыс-аяқтар
- (қасық, шанышқы, кесе, тарелке, туристік пышақ).

Алып жүретін
құрғақ тағамдар тізімі

Нан, шикі картошка, ролтон,
су, алма, конфет, печенье, кант,
шай, макарон, бұқтырылған ет консервілері, тұз.

Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің орталығы
Мекен-жайы: 23 ш/а, 8 ғимарат
бай. телефоны: 8 /7292/ 60-54-00

Маңғыстау облысының білім басқармасы
Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің орталығы

ОҚУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН ТУРИСТІК МАРШРУТТАР

Ақтау, 2019 ж

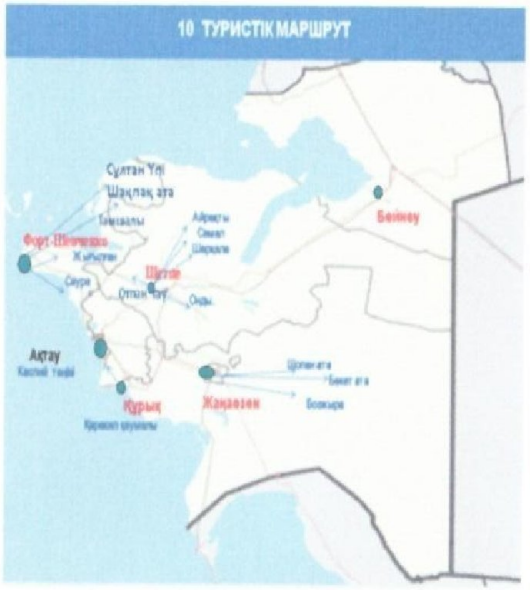

БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ ҰСЫНҒАН
10 ТУРИСТІК МАРШРУТ

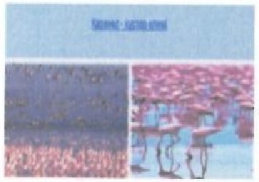

Ақмыш – Маңғыстау ауданы жерінде. Орталық Қаратаудың солтүстігіндегі бұлақ. Қалың ши өскен жыраны бойлай ағып жатыр. Бұлақты жиектей ағаш егілген. Төменгі жағынан тоған жасалған. Ақмышта 1920 ж. уездік қаржы бөлімінің бастығы Хажы Оңғалбаевтың басшылығымен балалар үйі ашылған. Кейіннен ол Қаңғаға көшірілді. Ақмыш—қазіргі саяхатшылар демалатын аялдама.

Сұлтан епе (үпі)-«Сұлтан епе жерасты мешіті, қорымы және сайы» Түпкараған ауданы, Таушық ауылынан 30 км солтүстік-батыс бағытта, Сарытас шығанағына таяу, сай жиегінде орналаскан.Маңғыстау жерінде сақталған аңыздар бойынша мұнда жергілікті және халық әулие санаған 360 сопы өмір сүрген және жерленген делінеді. Жардан 6 метр жерден ойып салынған Сұлтан үпі құдығының таза, салқын және өте дәмді суы бар. «Сұлтан-үпі кешені» туристік саяхатшылардың болашақ бағыттары жобасына енгізілген, өлкедегі туризмді дамытуда маңызды элементтердің бірі.

Саура шатқалы-Түпкараған ауданына бара жатқан жолда Саура шатқалы бар. Табиғаты тамаша шатқалдың ішінде суы мөп-мөлдір, мұнтаздай таза көлді кезіктіресіз. Саура көлі үш жағынан жарты тостаған тәрізді биіктігі елу метрдей тұйық бет түріндегі тік жартастармен қоршалған. Саура шатқалы өзіне жұмбақтығымен көз тартады. Мұнда батбақ тасбақалары мекендейді. Батпақ тасбақалары шағын көлдің су кеңістігін паналап, шөл даланың тасбақаларынан оқшау мекендеуде. Маңғыстаудың көне көз қариялары Саура шатқалынан елу метрдей жердегі Саура өзенінің екінші жартысы бар екендігін біледі. Кішкене төбешіктен өткен соң, жаңа жолдар мен әсерлі көріністерге қызығушылар жарылған тостаганның екінші жартысын тамашалай алады.

Манашы– Солтүстік Үстіртгегі жылға бастауын ұзындығы 10, ені 4 км сордан алады да сусыма құм көмкерген жазықпен ағып сайға құяды. Әуелі батыска карай 12 км созылған сай содан соң оңға карай тағы 13 км қиыстап Өліколтықтың онтүстік-шығыс жағындағы сорға тіреледі. Манашы осы сорға құйып жатыр. Сайдың беткейі тік жар, кемерге жақын тұста терен шатқалға айналады. Өзен суы өте ащы. Қыста катпайды.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ КВЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫНЫҢ ШАРТТАРЫ

Жарысқа қатысушылар бағдар картасында белгіленген бағыт бойынша бақылау пункттерін анықтайды және табады. Қатысушылар әр бақылау пунктінде сұрақтар мен тапсырмаларға жауап беруі тиіс.

Тапсырманы орындауға – 10 минуттан артық емес уақыт беріледі.

- «Өсімдіктер әлемінде» (өсімдіктің түрлік құрамын, қасиеттерін анықтау);
- «Таныс бейтаныстар» (жануарлар әлемі өкілдерін суреттер, фотосуреттер және жекеленген фрагменттер бойынша анықтау);
- «Табиғатпен келісімде» (қатысушылар берілген жағдайда табиғатта жүру тәртібінің ережелері бойынша шешімдер табады);
- «Қорық соқпақтарымен» (Қызыл кітап беттері бойынша саяхат);
- «Қазақстанның биоценоздары» (терминологияны білу, кестелер және сызбалар бойынша жұмыс);
- блиц-тест (5 минут ішінде 20 сұрақ).

Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің орталығы
Мекен-жайы: 23 ш/а, 8 ғимарат
б/телефоны: 8 /7292/ 60-54-00
эл.адрес: ocdt-2017@mail.ru

Маңғыстау облысының білім басқармасы
Облыстық балалар мен жасөспірімдер туризмінің орталығы МКҚК

ЭКОЛОГИЯ БАҒЫТЫНДАҒЫ ҮЙІРМЕ ЖЕТЕКШІЛЕРІНЕ ЖАДЫНАМА

Ақтау, 2019 ж

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҮЙІРМЕ МІНДЕТТЕРІ

- Экологиялық мәдениеттілікке тәрбиелеу;
- Табиғаттағы тәртіп пен ұқыпты қарым-қатынастың экологиялық мәдениетін дамыту;
- Оқушылардың экологиялық білімін қалыптастыру

ҮЙІРМЕДЕ АТҚАРЫЛАТЫН ШАРАЛАР

- Экологиялық жорықтар, экотуризм
- «Экологиялық ертегі күні»
- «Табиғат туралы кітап оқу уақыты»
- Экологиялық ойындар
- «Құс асханасы» шеберханасы
- Маршруттық парақтар: «Аспан», «Су», «Өсімдіктер», «Жәндіктер», «Құстар», «Аңдар», «Адамдардың еңбегі» туралы ертегілер, мақал-мәтелдер, өлеңдер, жұмбақтар
- Экологиялық квест
- Мектеп жылыжайларындағы сабақтар
- Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау
- Экологиялық волонтерлық жұмыс
- Ландшафтық дизайн жұмысы
  Экологиялық волонтерлық акциялар

ҚОЛДАНУҒА ҰСЫНЫЛАДЫ

Маңғыстау облысының табиғат ресурстар және табиғатты реттеуді басқармасының "Қоршаған орта экологиясы" оқу-әдістемелік құралдары мен демонстрациялық материалдары

- Мектепке дейінгі мекемелерге арналған
- Бастауыш сыныптарға арналған
- Орта сыныптарға арналған
- Жоғарғы сыныптарға арналған

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МЕЙРАМДАР

3 наурыз – Бүкіләлемдік Метеоролог күні

1 сәуір – Халықаралық Құстар күні

15 сәуір - Экологиялық Білім күні

3 мамыр – Бүкіләлемдік Күн күні

12 мамыр – Бүкіләлемдік Климат күні

23 мамыр – Бүкіләлемдік Тасбақалар күні

5 маусым – Бүкіләлемдік Қоршаған ортаны қорғау күні

8 маусым – Халықаралық Мұхит күні

16 қыркүйек – Халықаралық озон қабатын қорғау күні

29 қыркүйек – Бүкіләлемдік Теңіз күні

4 қазан – Бүкіләлемдік Жануарларды қорғау күні

Сәуірдің бірінші жексенбісі – геолог күні

ОБЛЫСТЫҚ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ШАРАЛАР

«Біз таза қаланы қолдаймыз!» экологиялық волонтерлық акциясы

«Табиғатты аяла!» жас өлкетанушылар экологтар форумы

«Бүкіл әлемдік қоршаған ортаны қорғау күні» декадасы

«Эколидер» байқауы

«Жас геолог» оқушылар сайысы

«Табиғатпен үндес мектеп» байқауы

НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР,

- 2001 жылғы 4 маусым N 205
  Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау туралы Заңы
- 2007 жылғы 9 қаңтар N 212
  Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі
- 2010 жылғы 23 қыркүйек
  ҚР «Жасыл ел» бағдарламасы
- 2017 жылғы 12 сәуір
  ҚР Президентінің «Болашаққа бағдар: Рухани жаңғыру» мемлекеттік бағдарламасы
- 2018 жылғы 21 қараша
  ҚР Президентінің «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы
- 2014 жылғы 10 қазан
  Республикалық қосымша білім беру оқу-әдістемелік орталығының «Экоәлем» балалар журналы;
- 14.08.2018 жылғы Білім басқармасының №108нқ бұйрығы мен 17.08.2018 жылғы Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғатты реттеу пайдалану басқармасы №01-04/122 бұйрығымен бекітілген «Білім беру мекемелерінде туристік,өлкетану және экологиялық жұмыстарды дамытудың іс-шаралар жоспары»
- 20.02.2018жылғы № 24нқ бұйрығы «Жасыл мектебім—жасыл мекенім» облыстық білім басқармасының жобасы;